

dek, bodisi šolski, narodni, gospodarski in prosvetni.

Svoj učiteljski poklic je nadvse vžljubil in mu posvetil vse sile in zmožnosti. Poleg pouka in vzgoje mladine je posvetil dokaj časa in truda za delo izven šole kot gojitelj petja, vrtnar, sadjar, čebelar in v Beli Krajini tudi trtorerji. Seveda je moral pri tem mnogo prestat, premagati raznovrstne ovire in prešliati razne očitke. Pa vse je prenesel in pretrpel tudi razna preganjanja, ki so mu grozila zaradi njegovega naprednega mišljenja in nazorov.

Ostal je klen, neomahljiv značaj, ki ni nikdar in pred nikomur klonil.

Splošne vesti

UREDBA O OSNOVANJU DIREKCIJE ZA PROUČEVANJE IN ORGANIZACIJO KMETIJSTVA V SVRHO PREHRANE

V ministrstvu za kmetijstvo se osnuje direkcija za proučevanje in organizacijo kmetijstva v svrhu prehrane.

Pod delokrog te direkcije spada celotna kmetijska statistika, nato izdelava načrta za prehrano prebivalstva in skrb za izvedbo tega načrta, kakor tudi mobilizacijska služba, v kolikor se nanaša na ministrstvo za kmetijstvo in njegove ustanove.

Državne in samoupravne oblasti, ustanove in zavodi, nato privatne organizacije in podjetja i. dr. so dolžni dati direkciji vse potrebne podatke o proizvodih, rezervah, razdelitvi in potrošnji kmetijskih proizvodov in njihovih predelavi, kakor tudi o proizvodih, potrebnih za kmetijsko proizvodnjo in ji v vsem pomagati pri njenem delu.

Direkcija mora varovati pred javnostjo vse podatke o posameznih ustanovah, organizacijah, podjetjih in drugo, ako te pri izročitvi teh podatkov to pismenim potem izrecno zahtevajo.

Ko nastopi uporaba zakona o državni obrambi, ima direkcija nalogo vršiti prehrano prebivalstva in vojne sile. V tem primeru so vsi oddelki ministrstva za kmetijstvo, kmetijske ustanove in vsi državni in samoupravni organi dolžni prilagoditi svoje delo nalogam direkcije, odnosno potrebam prehrane prebivalstva in vojne sile in izvrševati odredbe in napotke direkcije.

Vsi osební in materialni izdatki direkcije v letošnjem proračunskem letu padajo v breme rezervnih kreditov ministrstva financ, a v kolikor ti krediti ne bi zadostovali, minister financ na predlog ministra za kmetijstvo in v soglasnosti z ministrskim svetom stavi ministru za kmetijstvo na razpolago potrebne kredite za delo te direkcije.

— **Novi načelnik za osnovni pouk v ministrstvu prosvete.** Za načelnika osnovnega pouka ministrstva prosvete je postavljen g. Jovan Aleksić, bivši direktor kumanovske gimnazije in bivši senator. — G. Aleksić je znan nacionalni in prosvetno-šolski delavec;

Bil je vedno zvest, ljubezniv in dober stanovski tovariš, član učiteljskih društev in ustanov, in to tudi potem, ki je že stopil v pokoj. Tudi pri prenehanju delom pri drugih društvih in ustanovah v kraju, kjer preživlja jesen svojega življenja. Kljub svoji visoki starosti 93 let, je za čudo duševno še veder in telesno čil. Ima še dokaj dober spomin, posebno se še rad spominja na dogodke iz davne preteklosti in starih svojih tovarišev.

Zvestemu stanovskemu tovarišu izrekamo s tega mesta ob takem častnem jubileju najiskrenejše častitke!

— **Tovarišicam celjskega okraja!** Po sklepu zadnjega zborovanja društva JUU bo v soboto, dne 14. t. m., ob 3. uri popoldne na I. mestni ljudski šoli v Celju sestanek tovarišic iz društvenega območja, da se sprejmejo sklepi glede akcije za zimsko pomoč revni deci v severnih predelih Slovenije. Tovarišice, pa tudi tovariši, iskreno vabljeni!

Društvo.

KMEČKA NADALJEVALNA ŠOLA

Pravkar je izdal odbor kmečko nadaljevalnega šolstva 2. zvezek knjižnice kmečke mladine z naslovom: **Reja goveje živine**. Stavila sta brošuro tovariš Gosak Josip in prof. inž. Kropivšek Franc. Slovenci moremo pokazati lepo število strokovnih knjig, ki opisujejo kmetijske panoge. Zlasti je precej bogata literatura o živinoreji. Vsekakor pa mora učitelj, ki poučuje praktične znanosti v višji ljudski šoli, iskati snov iz treh knjig. Z izdajo omenjene brosure mu bo delo olajšano. Snov je razdeljena na 22 poglavij, v katerih se v zgoščenih vsebini obravnava prav vse, kar je potrebno vedeti v vzgoji goveje živine.

Ze z izdajo 1. zvezka: **Zlati nauki o gnojenju** je bilo mnogo pomagano pri iskanju snovi praktične vsebine za pouk. Prav toplo je tedaj pozdraviti tudi ta zvezek, ki ga bo potreboval prav vsak učitelj na podeželski šoli.

Glavni namen brosure Reja goveje živine pa je, da se počasi izpopolni potrebni propomoček pri pouku na kmečko nadaljevalnih šolah. Brošura je pisana poljudno, lahko umljivo. Je strokovno in stilistično pregledana in jo bo s pridom uporabljal vsak učitelj v ljudski in kmečko nadaljevalni šoli. Brošura stane 4 din in se naroča lahko v Knjižarni Učiteljske tiskarne ali pri knjižničarju banovinske knjižnice kmečko nadaljevalnih šol: Ljudska šola Ljubljana - Barje (V. drž. meš. lj. š. v Ljubljani).

Osebnne zadeve

— **Po prošnji premeščeni.** Po prošnji so prestavljeni naslednji učitelji in učiteljice: Franc Štular iz Vavte vasi v Ljubljano, Marija Papler iz Škofje Loke v Ljubljano, Terezija Juvan iz Škofje Loke v Ljubljano, Venčeslav Perko od Sv. Križa v Domžale, Cecilija Prosen iz Toplice na Dobrovo, Jelena Piskernik iz Boh. Bistrice v Škofjo Loko, Marija Vilhar s Črnuče na Ježico, Vida Štolfa iz Selega na Črnuče, Antonija Kuralt od Sv. Križa na Črnuče, Ivanka Rakovec iz Velenja v Dob pri Domžalah, Marija Zerjav z Jesenic v Ljubljano, Karel Sepec od Sv. Tomaža k Sv. Lovrencu, Ivan Lelič iz Kuzme v Prevalje, Henrika Voršič iz Velenja v Ptuj, Karla Vuk iz St. Lovrenca v Ptuj, Irena Lukošek iz Javorja v Naklo, Ernest Šušteršič iz Domžal v Ljubljano, Gizela Lukežič iz Domžal v Ljubljano, Henrik Paternost iz Trziča v Ljubljano, Aleksandra Kordič iz Loškega Potoka v Ljubljano, Angela Rupnik iz Kočevja v Ljubljano, Gizela Kranjc iz Grosuplja v Ljubljano, Anton Faganeli iz Maribora v Ljubljano, Pavla Hromec od Dev. M. v Polju v Ljubljano.

Elizabeta Troha iz Hoč v Ljubljano, Ivan Helbec od Sv. Križa v Maribor, Ljudmila Lorber iz Slov. Konjic v Maribor, Valpurga Marušić od Sv. Florijana k Sv. Petru pod Sv. gorami, Marija Petkovšek iz Lahovcev v Mursko Soboto, Anton Droč iz Bidovcev v Laško, Roza Šeme iz Pišec v Krško, Neža Čepun iz Gornjega Lakoša v Rečico ob Savinji, Marija Istenič iz Svetine v Skarčeno in Marija Beljan iz Dragatuše v Sevnico.

— **Premeščeni so naslednji učitelji in učiteljice:** Henrik Voršič iz Velenja v Ptuj, Ivan in Nežika Lebič od Sv. Kuzme (srez Murska Sobota) v Prevalje, Karel Sepec od Sv. Tomaža k Sv. Lovrencu na Drav. polju, Marija Zerjav z Jesenic v Ljubljano, Iva Rakovec iz Velenja v Rob, Antonija Kuralt iz Križ v Črnuče, Vida Štolfa iz Selega na Črnuče, Marija Vilhar iz Črnuče na Ježico, Helena Piskernik iz Boh. Bistrice v Škofjo Loko, Cecilija Prosen iz Toplice na Dobrovo, Venčeslav Perko od Sv. Križa pri Litiji v Domžale, Karolina Vuk od Sv. Lovrenca v Ptuj ter Ivana Lukovšek z Javorja v Naklo.

Z ozirom na to, da je presoja o pritegnitvi k delu prepuščena sres. šol. nadzorniku, je treba tudi njega opozoriti, če je nastal zastoj pri delu radi malomarnosti šol. tajnice in ravno tako, če ta sploh ni preobremenjena in če hoče imeti pomoč le radi lastne komoditete. Dokaze za to pa je treba doprinesiti konkretno in vse podpreti s pričami. V primeru da sreski šolski nadzornik ne ugodí, se obrnite na sres. načelnika. Če ne uspete ustno, zahtevajte pismeni nalog za pritegnitev k delu in se proti njemu potem z navedbo svojih argumentov pritožite na bansko upravo. Še zlasti je taka pritožba utemeljena, če se učiteljsko poziva na sres. načelstvo med šol. letom.

Ad 2. Odgovornost za sestavo statistike nosi sres. šolski nadzornik kot sreski prosvetni referent.

Naša gospodarska organizacija

— **g Učiteljskemu domu** v Mariboru je darovalo učiteljsko ljudske šole v Središču ob Dravi namestu venca na grob tov. Dragu Pintariču 100 din. Najlepša zahvala.

M. Kožuh, blagajnik.

Učiteljska tiskarna

— **t Iskreno priporočamo knjižico** ing. Stanka Dimnika: **Kake naj si uredimo naše domove za obrambo pred letalskimi napadi.** Cena knjižice 5 din. Pri večjem odjemu 10% popust.

— **t Prešernove in Gregorčičeve poezije** so izšle v minjaturni izdaji. Lični knjižici se dobijo pri Učiteljski tiskarni po 20 din komad.

— **t Ali ste naročili za svojo šolo in zase šolske in pisarniške potreščine?** Naročite pri Učiteljski tiskarni! Svoji k svojim!

— **t Novo šolsko leto prinaša novo delo in skrb.** Za zgodovinski in zemljepisni pouk vam nujno priporočamo, da si nabavite v knjigarni Učiteljske tiskarne sličice za zgodovinski in zemljepisni pouk. Sebi olajšate delo, šolarjem napravite pouk zanimiv. Serija 30 slik stane din 4.—.

— **t Učiteljska tiskarna priporoča cenjenemu učiteljsvu brošuri:** Moj razred, I. in II. del. Brošuri je spisal tovariš Miloš Ledinek, izdal pa Pedagoški tisk v Mariboru.

— **t Zemljevid Ljubljane in okolice,** kranjskega in škofjeloškega sreza si nabavite, da boste dosegli smoter zemljepisnega pouka. Zemljevida sta po din 180.—. Nikoli ne boste dobili boljšega učnega sredstva.

Kaj vse pišejo o učiteljsvu, šoli, prosveti in JUU

— **t Prosvetna politika banovin in država.** Beograjski profesor dr. Gjorgje Tasić, ki je med drugimi sodeloval pri pogajanjih za sporazum, je v beograjski »Politiki« napisal članek, kako naj se v dejanju izvaja, kar spada v področje države. Pravi, da je načelno to sicer rešeno, da pa je v praksi treba pričakovati še težav. Zlasti je treba gledati, da bo država v prosvetni politiki postavila nekaka temeljna načela. Tako je pravi: »Državna oblast ima dolžnost, da določi temeljna načela o prosvetni politiki. Vprašanje se bo najlaže rešilo tako, da država izda uredbu, ki naj ima vsa osnovna načela, banovina Hrvatska pa naj med tem časom ne spreminja veljavnih državnih določil. V teku teh 20 let se je menda vendarle storilo nekaj, kar bi prosvetnemu zakonodavcu bilo za skupno osnovo. Kakor vlada, tako bi se moral tudi prosvetni minister brigati, da se splošna načela, ki so odredjena z uredbo, katero je izdala država, izvršujejo tudi od banovinskih oblasti, to se pravi, da morajo prosvetna določila, ki jih izda banovina, biti v soglasju z osnovnimi načeli. Država očitno tudi med tem časom ne more biti ravnodušna do prosvetne politike banovine Hrvatske ter je upravičena ter dolžna nadzorovati... Vse šole v Jugoslaviji morajo vzgajati otroke in mladino v duhu vzajemnosti in bratstva med Srbi in Hrvati. Iz samega dejstva pa, da morajo tudi v banovini Hrvatski biti spoštovana temeljna načela, izhaja tudi, da prosvetna zakonodaja banovine Hrvatske ne sme biti v nasprotju s tem, kar je v temeljnih načelih države. Praktično more biti to neugodno za banovino Hrvatsko, je pa to nujno potrebno. Izhod iz tega bi bil samo ta: ali naj se izda uredba, ki bo vsebovala temeljna načela, ali pa naj se banovina Hrvatska odreče velikih sprememb v oblasti te zakonodaje.« — Kakor poročajo hrvatski listi, so kompetence iz vseh resorov že prenešene na banovino Hrvatsko, edinole iz resora prosvetnega ministra se to še ni zgodilo. Zdaj morda tudi razumemo, zakaj se to še ni zgodilo. — (»Slovenec«, od 11. oktobra.)

— **t Dalmatinski učitelji zahtevajo hrvatsko učiteljsko društvo.** Iz Šibenika poročajo hrvatski listi, da je dne 5. oktobra tamkaj zborovalo učiteljsvo šibeniškega okraja, ki je poslalo brzojavne pozdrave maršalatu dvor. dr. Mačku in banu dr. Šubišiću. Za sklep je bila sprejeta ta resolucija: »Pozdravljamo doseženi sporazum Hrvatov in Srbov. Veselimo se obnove in preporoda Hrvatske ter izražamo svojo vdanost predsedniku dr. Vladku Mačku in hrvatskemu narodnemu vodstvu. Izjavljamo, da bomo vse svoje skromne moči posvetili delu za prosvetni in gospodarski dvig obnovljene Hrvatske. Zahtevamo, da preneha sekcija JUU v Splitu ter da se obnovi »Savez hrvatskih učiteljskih društev« u Zagrebu, ki se bodo v njem včlanila vsa okrajna učiteljska društva dalmatinske Hrvatske. Pozivamo vsa okrajna učiteljska društva dalmatinske Hrvatske, naj se izjavijo z nami solidarno v zahtevi, da se ukine sekcija JUU v Splitu ter obnovi zveza hrvatskih učiteljskih društev v Zagrebu. Prosimo tovariše in tovarišice, naj takoj ustanove učiteljska društva po okrajih, kjer še niso ustanovljena, ter naj še ona pristanejo na naše sklepe.« (»Slovenec«, 7. oktobra 1939.)

— **t Slovenski izseljenci na Nizozemskem** je naslov članka v »Slovenec« od 7. oktobra, v katerem pravi pisec med drugim: V prosvetnem delu se pozna edino ena velika vrzel, namreč pomanjkanje ljudske šole. Zato je razumljivo, da izseljenci res težko čakajo, da jim bo domovina poslala domačega duhovnika in domačega učitelja, ki bosta njihove otroke vzgajala v ljubezni do Boga in do materne zemlje.

— **t Težave s šolskimi knjigami,** pod tem naslovom prinaša »Domoljub« od 4. oktobra daljši članek, ki pravi med drugim: Navadni zemljani res ne razumemo, čemu vedno nove izdaje in dopolnitve. Odložna zahteva staršev pa je, da se že vendar postavijo knjige, ki bodo držale 10 let, če že

Zadnje zvečer - prvo zjutraj

Sargov

KALODONT

proti zobnemu kamnu

— **t Ročni katalog za 1939./40.** je dotiskan. Kdor si ga še ni naročil, naj stori to takoj.

ne več. Pokličimo si v spomin stanje pred svetovno vojno. Vsi otroci 6 ali 7 pri hiši smo izhajali z istimi knjigami. Zakaj ne bi šlo tako sedaj, ko je še večja obubožanost? Svet živi sicer po vojni res hitreje, toda zato še ni potreba že vsako misel, ki niti še ustaljena ni, upoštevati v šolski knjigi. Če je res kaj tako važnega, pove lahko učitelj ali profesor. Ustaljenost je pri vzgoji nujna. Isto velja za knjige. Posnemanje morebitnih tujih zgledov tudi ni dosti vredno. Kar velja n. pr. za Angleže ali Dance, to še ne velja za Slovence ali južne kraje. Vsak narod živi svoje življenje in po njegovih potrebah je treba izdajati tudi knjige. Posnemanje drugih, ne da bi bili podani doma predpogoji, več škodi kot koristi. Ne vemo, ali je morda sestavljanje šolskih knjig tako dobičkanosno? Po številu izdaj bi si človek lahko to mislil.

— **t Borba proti nepismenosti na Hrvatskem.** Snoči je bila v trgovski zbornici konferenca hrvatskih gospodarstvenikov, ki so ji prisostvovali poleg zastopnikov skoro vseh hrvatskih gospodarskih organizacij tudi inženir Košutić, dr. Krnjević in cela vrsta prosvetnih delavcev. Predsednik Seljačke sloge Rudolf Herceg je v svojem govoru poudaril potrebo, da se čimprej likvidira vprašanje analfabetizma na Hrvatskem. Nepismenih Hrvatov, ki bi se lahko v kratkem naučili čitati in pisati, je še okrog pol milijona, največ žensk. Zanje bi bilo sklenjeno, da bodo vse gospodarske skupine dale svoje prispevke za prosvetni fond dr. Mačka v svrhu likvidacije analfabetizma na Hrvatskem. (»Jutro« od 11. oktobra.)

Mladinska mafica

RAZPIS KNJIŽEVNE NAGRADE MLADINSKE MATICE

Mladinska matica razpisuje za svoje jedne publikacije nagrado v višini 3000 din za mladinsko povest, ki bi bila primerna za otroke od 10. do 14. leta. Snov je lahko poljubna, mora biti pa delo umetnina z zdravim jedrom. Obseg povesti naj ne presega 6 tiskovnih pol male osmerke, t. j. 96 strani formata rednih izdaj Mladinske matice. Za nagrado pridejo v poštev samo izvirna, še neobjavljena dela. Nagrajeno delo prejme tudi običajni honorar.

Rokopisi naj se pošljejo po pošti v dveh tipkanih izvodih, in sicer popolnoma anonimno. Tudi posebne kuverte z imenom in naslovom ni treba predložiti. Šele ob izidu tekmovanja, ki bo objavljen v »Učiteljskem tovarišu« in v dnevnem časopisu, se bodo javili avtorji z imeni in naslovi.

Rokopisi onih avtorjev, ki bi izdali na kateri koli način svoja imena članom literarnega odseka, ali odbornikom Mladinske matice, se s tem že sami izločijo iz konkurence. Rok za vlaganje rokopisov poteče 1. novembra 1940. leta.

Rokopisi naj se pošiljajo tajništvu Mladinske matice v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Za odbor Mladinske matice:

Predsednik: Tajnik:
Ivan Tavčar s. r. Albert Širok s. r.

— **mm Iz zapisnika zadnje seje Mladinske matice.** 1. Za podpredsednika novega odbora je imenovan tov. Rado Grum. 2. Sestavi se nov pravilnik Mladinske matice in poseben pravilnik literarnega odseka. 3. Člani literarnega odseka se ne morejo udeleževati literarnih natečajev Mladinske matice. Člani, ki se mislijo udeležiti literarnega tekmovanja, bodo morali podati demisijo na mesto v literarnem odseku za dotično leto. Na njih mesto bodo imenovani novi člani. Vsako leto se se-

stavi odbor literarnega odseka na novo. Predsednika izvolijo člani literarnega odseka iz svoje srede. Iz poročila upravnika: Prva številka »Našega roda« se je tiskala v 26.000 izvodih, razposlalo se je 25.900 izvodov, vrnjenih je bilo 2023 izvodov. Nekatere šole niso ne vrnila lista, ne nakazale naročnine. Na vse šole so bile poslani frankirane dopisnice s prošnjo, da javijo poverjenike. Dolej je prišlo šele 356 odgovorov. Književodstvo v upravi se je preuredilo. Beleži se tudi vsaka izprememba zaloge sproti. Ključji so urejeni v posebnih omaricah.

—mm Še nekaj primerjave lanskih in letošnjih naročnikov »Našega roda«.

Šola	Naročnikov lani	letos
Sv. Ana, p. Tržič	16	14
Sv. Andraž, p. Velenje	1	5
Sv. Barbara v Halozah	19	20
Beltinci	35	39
Benica	11	16
Bled	81	81
Bloke	17	12
Bočna	42	41
Bogojna	29	53
Bohinjska Bistrica	107	81
Brezica	53	51
Brežice	94	86
Celje (deška)	160	177
Celje (okol. deška)	235	245
Cerknica	37	41
Čemšenik	20	8
Črna	114	91
Črnomelj	92	113
Dev. Marija v Brezju	44	47
Dev. Marija v Polju	123	90
Dol pri Domžalah	40	50
Dol. Lendava	19	16
Gor. Pirniče	24	31
Komenda	87	96

—mm Povprečna naklada »Našega roda« je znašala

I. leto	38.000
II. "	30.000
III. "	23.000
IV. "	21.000
V. "	20.500
VI. "	20.500
VII. "	19.500
VIII. "	20.300
IX. "	23.000
X. "	24.600

Kakšna bo povprečna naklada letos, še ne vemo. Odvisna je od marljivosti naših poverjenikov. Ker se pa vsi zavedajo važnosti kulturnega dela, ki ga vrši ta naša odlična mladinska revija med našo mladino, ne bodo dopustili, da letos naklada pade. Zato vsi na delo!

—mm Tudi nagrajenim naročnikom »Našega roda« so bile nagrade že vse razposlane. Zadnje nagrade so bile poslani te dni.

—mm En milijon 300 tisoč knjig je razširila Mladinska matica v 12 letih svojega obstoja med našo mladino. To je vsekakor lepo kulturno delo, na katero je učiteljsko lahko ponosno. Poverjeniki, vaš trud, vaša požrtvovalnost ni zaman.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev. Opozorilo. Vsem članom in članicam sporočamo, da je imel v nedeljo, 8. t. m., upravni odbor zbor svoj redno sejo, na kateri je sprejel več važnejših sklepov, katere bomo sporočili članstvu v teku tega tedna v posebni okrožnici. Opozorjamo pa že sedaj, da se bo vršil v mesecu novembru v Ljubljani pevski tečaj. Datum in lokal bomo pravočasno sporočili. Udeležba je po sklepih, sprejetih na zadnji zborovni skupščini, strogo obvezna.

Tajništvo.

Šolski radio

—r III. Torek, 17. oktobra: V papirnici; dialog v obliki reportaže. Vodi g. Maks Zupančič.

Petek, 20. oktobra: Zlari, otok sonca; reportaža o pridobivanju koral ter življenje tamošnjih ljudi; g. Arnošt Adamič.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 15. oktobra, ob 17. uri predaval g. Vladimir Kuret: Obnova vinogradov.

Novosti
za damske plašče,
moške obleke in površnike
priporoča trvdka

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO LENDAVA bo opravilo svoj občni zbor v soboto, dne 21. oktobra 1939., ob pol 10. uri v ljudski šoli v Lendavi po sledečem sporedu: 1. Otvoritev, vlaganje kandidatnih list in sprejem novih članov. 2. Poročilo o banovinski in glavni skupščini. 3. Poročilo upravnega odbora v zvezi z dopisi. 4. Poročilo nadzornega odbora. 5. Volitve novega odbora. 6. Proračun za leto 1939/1940. 7. Predavanje. 8. Predlogi in nasveti. — Noben član naj ne manjka. Novo postavljene tovariše pripravnik prav posebno vabimo. — Kandidatne liste so na razpolago pri tov. tajniku. — Priporoča se polnoštevilna udeležba na občnem zboru.

Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO NOVO MESTO bo imelo v soboto, 21. oktobra 1939., ob 9. uri svoj redni občni zbor v ljudski šoli v Novem mestu z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo o banovinski in glavni skupščini. 3. Poročilo društvenih funkcionarjev. 4. Poročilo nadzornega odbora. 5. Proračun za leto 1939/1940. 6. Volitve društvene uprave, nadzorstva in strokovnega odbora. (Pravila JUU, čl. 22. do 31.) 7. Slučajnosti. — Pred občnim zborom bo ob 8. uri seja upravnega in nadzornega odbora.

Uprava.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LOGATEC bo imelo svoj občni zbor v soboto, 21. oktobra t. l., ob 9. uri v ljudski šoli na Rakeku. Dnevni red: 1. Poročilo odbora (preds., taj., blag. in gospodar. poročevalca). 2. Poročilo o banovinski in državni skupščini. 3. Volitve novega odbora. 4. Slučajnosti — predlogi. — Pripominjamo, da imajo pravico glasovanja in volitev samo oni člani, ki so poravnali svoje stanovske obveznosti. Torej: poravnajte članarino in udeležite se zborovanja polnoštevilno. Na zborovanju pričakujemo tudi novo došle tovariše in tovarišice.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ GRADEC bo zborovalo v soboto, dne 14. oktobra 1939., ob 9. uri v ljudski šoli v Slovenjem Gradcu. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. — 2. Poročilo o banovinski in glavni skupščini. — 3. Poročilo uprave. — 4. Poročilo nadzornega odbora. — 5. Volitve novega odbora. — 6. Slučajnosti. — Odbor.

Poročila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KRANJ je zborovalo v soboto, 7. oktobra 1939., v Narodnem domu v Kranju.

Zborovanja in občnega zbora se je udeležilo 70 % članov.

Tov. predsednik Rant je pozdravil navzočega tov. nadzornika V. Rupeta, vse članstvo, zlasti novodošle, ki jih je prosil tovariškega sodelovanja.

Namesto obolelega tov. Rapeta je prečital komemorativni govor blagopokojnemu Vit. kralju Aleksandru I. Zedinitelju tovariš predsednik. Zbrano učiteljsko se je s tem nemo zahvalilo kralju za vsa njegova dela, ki jih je storil za našo svobodo, za zedinjenje Jugoslavije in za mir, ki si ga vsi v teh časih tako zelo želimo.

Z zanimanjem je članstvo poslušalo poročilo o banovinski skupščini, ki sta ga podala tov. Malenškova in tov. Twrdy. Obširno sta očrtala delo in sklepe skupščinskih odborov, ki so pokazali, da se slovensko učiteljsko ob vsaki priliki zaveda dolžnosti, ki jih ima napram narodu, šoli in učiti. organizaciji.

Radi obolevosti referenta se je poročilo o državni skupščini preložilo na prihodnje zborovanje. Vendar je tov. preds. Rant v orisu razmer v učiteljski organizaciji v državi in sekciji podal tudi splošno sliko državne skupščine. Podčrtal je složno delo slovenskih in hrvaških delegatov tja do njihovega nepričakovane odhoda. To poročilo, kakor tudi poročila tov. tajnika Rusa in tov. blagajničarke Škodlarjeve o delu v društvu, je bilo brez debate sprejeto.

Da bi se članarina bolj redno plačevala so se določili po šolah poverjeniki. Z rednim plačevanjem se omogoči redno poslovanje društva, odpadli bi pa tudi tako nezaželeni opomini.

Sprejel se je tudi pravilnik za Lapajnejev sklad za osirotele učiteljske otroke. Iz tega sklada se bodo podpirali najrevnejši učiteljski otroci kranjskega sreza. V živahni debati se je določilo, da učiteljsko radi že itak visoke članarine ne bo plačevalo posebnega prispevka, pač pa se od članarine 18 din vloži po 1 din v ta sklad.

Nadzorni odbor je izjavil, da je vse poslovanje uprave bilo redno in točno in ji je predlagal razrešnico, kar je bilo sprejeto.

Ob pol 11. uri so se pričele volitve. Vložena je bila le ena lista z dosedanjim predsednikom Rantom na čelu. Predlagatelj liste tov. Debevec Boris je razložil, kako je prišlo do sestave te nove liste. Za seboj ima večino članstva in odborniki zastopajo vse predele sreza. V njej so poleg izkušenih članov tudi mlajši. Vsi vztrajajo na stanovski liniji in hočejo delati v dobro vsega članstva. Zato je zaželeno stvarna kritika. Odbor bo seznanjal članstvo o sejhinih sklepih takoj na prvem zborovanju.

Kandidacijska lista je: Upravni odbor: Rant Franc, Malenšek Marija, Zumer Anton, Rape Vlado, Celar Marija, Frece Valentin, Debevec Boris. Namestniki: Urbančič Franja, Janškovec Leon, Bidovec Martina. Nadzorni odbor: Twrdy Maks,

Debelak Rudolf, Ankele Marta. Namestniki: Vivoda Zofija, Učakar Vida. Finančni odbor: Babnik Jožef. Stanovsko častno razsodišče: Završnik Stanko, Pišek Franja, Japelj Pavle. Stalna člana: Rupnik Marija, Kožuh Jožef.

Lista je dobila večino glasov. Proti ni glasoval nihče.

Po slučajnostih se je zborovanje zaključilo. Novoizvoljeni odbor pa se je sestel k prvi seji, kjer se je sestavil sledeči odbor: predsednik Rant Franc, podpredsednica Malenšek Marija, tajnik Zumer Anton, blagajnik Frece Valentin. Določili so se tudi strokovni referenti. Prevzem poslov bo v sredo, 18. oktobra 1939., ob 16. uri v šoli Primskovo.

Fr. Rant, preds. Zumer Anton, tajnik.

— JUU SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA je zborovalo v soboto, 7. oktobra, dopoldne v prostorih deške ljudske šole v Škofji Loki, in je bila udeležba s strani članstva nad vse častna. Vsa območja sreza so bila dovolj zastopana: Selška in Poljanska dolina, kakor tudi Sorško polje. Zborovanje je bilo v letošnjem šolskem letu prvo, hkrati se je vršil tudi očni zbor. Otvoril in vodil je zborovanje društveni predsednik tov. Vojteh Debeljak, ki je imel na članstvo, pred prehodom na dnevni red daljši nagovor. Predvsem je veljal njegov spomin peti obletnici smrti Viteškega kralja. Učiteljsko bo vseskrat zvesto sledilo idealom, ki so bili zvezda vodnica kralju Zedinitelju. Pietetno je bil počaščen spomin rajnega društvenega tajnika tov. Zeljka Kriznarja, ki je mnogo prerano klonil v naročje večnosti v cvetu mladosti, star 28 let. Škofjeloko društvo je izgubilo zvestega sodelavca, tovariša, ki mu bo ohranjen nad vse lep in trajen spomin. Predsednik se je poslavljaj od tovariši, ki zapuščajo škofjelokski okraj. Tov. Paplerjeva, Juvančeva, Štolfova in Lukovškova so bile stanovsko zavedne. Naj bi ostale take tudi v bodoče! Po pozdravih novo došle mu učiteljsko je objavil predsednik, da mu je bila predložena za volitve le ena lista, ki se bo o njej glasovalo ob 10.30.

O boju slovenskega učitelja za narodno šolo je govoril tov. Jelo Janežič, čigar izvajanja so naletela na izredno pazljivost in odobravanje. Predavatelj je posegel v ono dobo, ki je morala voditi ostro borbo za uveljavljanje slovenskega jezika v šoli in v javnem življenju sploh. Pojave, ki bi jih današnji komaj mogli dometi, je tov. predavatelj dokumentarno predložil, pa so vprav zaradi tega izvajanja dobila vidik polne objektivnosti in smotra, dognati čisto resnico. Toplo odobravanje je bilo najboljši dokaz, da potrebuje učiteljsko tudi predavanje, ki ga seznanjajo z njegovo preteklostjo.

Izbrpno sliko o poteku banovinske skupščine v Ljubljani je podal tov. Jože Zupančič, državne pa tov. Lovro Korenčan. Delegat je osobito naglasil, da sedanja pravila ne ustrezajo. Preveč moralnih in materialnih žrtev je, da bi mogle potekati državne skupščine še pod takimi okolnostmi, kakor do sedaj. Izprememba pravil je nujna!

Pred volitvami so podali svoja poročila društveni funkcionarji. Tov. predsednik je podal poročilo zase in za umrlega tajnika, blagajniško poročilo je pripadalo tov. Korenčanu, za nadzorni odbor pa je poročala tov. Juvančeva. Ob tej priložnosti je učiteljski zbor rešil dolgo vrsto domačih stanovskih zadev. Predvsem: Akcija za češkoslovaško učiteljsko se nadaljuje, stare obveznosti še vedno niso krite, članarina za poročene znaša mesečno 11 din.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: kot člani Debeljak Vojteh, Zupančič Jože, Korenčan Lovro, Gostinčar Srečko, Jeretina Karel, Hrast Oskar in Elica Pipanova. Kot namestniki Pinterič Ivan, Ditrich Marija in Pavel Marija. V nadzorni odbor so stopili Sieherl Janko, Kavar Albina in Lendovšek Ljuba kot člani, kot namestnik pa Kalan Ana in Kerkoč Marija. V častno razsodišče so bili izvoljeni Debeljak Jeretina in Korenčan.

Prihodnje zborovanje bo 2. dec. 1939.

Vojteh Debeljak, preds. Elica Pipanova, taj.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je imelo svoje zborovanje, združeno z občnim zborom dne 7. oktobra 1939., v Kočevju. Navzočih 37 članov, t. j. 41 %.

Ker ob desetih še ni bilo navzočih 50 % članstva, se je po skupščinskem pravilniku preložila skupščina do desete ure. Ta čas pa se je uporabljal za delo, ki se ne tiče naravnost skupščine.

Tov. predsednik je pozdravil navzočega šolskega nadzornika tov. Finka in zastopnika oblasti. Obenem je izrekel dobrodošlico novim članom. Naslednje besede pa je posvetil pokojnemu tragično umrlemu tov. Silvu Mehori.

Nato je tov. predsednik na kratko in splošno orisal delo društva v preteklem poslovnem letu, ter označil težkoče in uspehe. Podal je tudi poročilo o skupščini v Banja Luki.

V tem poročilu je iz drobnimi dogodki iz skupščine prav dobro ilustriral sedanje stanje v JUU in zaključil z besedami žive vere, da bo naša organizacija ostala trdna in močna tudi vnaprej. Vse opozicije, ki so temeljile

na strankarskih osnovah, so propadle; najboljši primer za tako propast je pokazala letos ona skupina iz lanskega leta v Zagrebu.

Tov. Čokova je podala poročilo o banovinski skupščini. Da ni pogrevala znanih poročil, ki smo jih že čitali v naših listih, se je natančneje pomudila pri delu odseka učiteljic. Označila je za cilj, poleg borbe za enakopravnost, tudi narodno obrambno delo. V minulemu letu je to bilo izvršeno z zimsko pomočjo v narodnostno mešanih krajih.

Obe poročili sta bili sprejeti brez pripomb.

Po kratkem odmoru smo dočakali deseto uro, ko je tov. predsednik otvoril pravo skupščino. Sporočil je, da je bila vložena ob deveti uri in tri minute le ena lista, in ker ni bilo oddanih misljenj, je odredil volitve za 10.30.

Tajniško poročilo, ki ga je podala tov. Čokova, je navajalo podrobno vse delovanje našega društva. Ugotovila je porazno dejstvo, da še 3/4 učiteljskega v srezi ni včlanjenega. Te in one, ki so izstopili brez stvarnega vzroka, je grajala. Zaključila je, da nas taka dejstva ne smejo plašiti, marveč še vzpodbujati k vztrajnejšemu delu, ter pozvala vse zavedne v skup, da bomo tudi v našem društvu izvršili potrebno moralno razčiščenje. Poročilo je bilo soglasno sprejeto.

Sledilo je poročilo blagajnika tov. Dequala. Podal je v glavnem razveseljivo dejstvo, da se je naš dolg sekciji poravnal in da se je sploh blagajniško stanje dodobra popravilo. Obsojda vredni so le dotični člani, ki ne čutijo dolžnosti poravnati obveznosti do društva. Apeliral je na zveste, naj še nadalje ostanejo taki. Tudi to poročilo je bilo brez pridržkov sprejeto z odobravanjem.

Takoj nato je sledilo poročilo nadzornega odbora, ki je našel vse v najlepšem redu. Predlagana razrešnica odboru je bila brez ugovorov soglasno sprejeta.

Proračun za leto 1939/1940. je članstvo brez pridržkov odobrilo.

Glasovanje se je vršilo z aklamacijo. Predložena lista, ki je sestavljena po veliki večini iz dosedanjih preizkušenih delavcev, je bila soglasno sprejeta.

Tov. predsednik se je za ponovno zapanje zahvalil in obljubil, da bo tudi v bodoče društvena uprava porabila vse moči v procvit stanovske organizacije. Pozval je vse, naj ostanejo zvesti našemu delu. Zaželene so misli prav vseh mislečih; več glav več ve in bolje ukrene.

Pri slučajnostih so bili izbrani najprej poverjeniki: za Učiteljsko tiskarno tov. Dequal, za Učiteljski pokret tov. Štublerjeva in Tomišič, za Mladinsko matico tov. Ambrožičeva. Po predlogu tov. Čokove se je ustanovil odsek učiteljic v našem društvu, ki se je po skupščini sestel in dogovoril o bodočem delovanju.

Trobiš, preds. Tone Ljubič, zapisnikar.

Novosti na knjižnem trgu

—k »Misel in delo«. Izšla je 8.-9. številka te kulturne in socialne revije. Posvečena je današnji Bolgariji, da bi poučila čitatelje o vsem, kar je danes značilnega v kulturni in socialni strukturi v tej naši bratski slovenski sosedni državi. — Kot uvod služi članek dr. Branka Vrčona »Realna slovanska politika«. Izvajanja pisca v tem članku so posebno aktualna za današnji čas, ko je slovanska misel zašla v posebno težko krizo. — Poučen članek »Bolgarija in Dobrudža« podaja prof. Nikola Stanev iz Sofije. Članku je dodana tudi nazorna skica. O »Bolgarskih kulturnih stikih« razpravlja Božidar Borko. Branimir Haberle iz Zagreba podaja »Današnje socialno zakonodavstvo v Bugarsko«. Tu s posebnimi podatki prikazuje avtor članka socialno strukturo bolgarskega naroda ter ugotavlja, da je socialna zakonodaja v Bolgariji napredna. — V Obzorniku sta nato še dva krajša članka, ki se tičeata Bolgarije. Poleg tega obsega Obzornik še nekrologa Jovanoviču in Popoviću ter končno zunanje politični pregled od dr. Br. Vrčona. — Ta nova številka »Misel in dela« je zelo poučna ter bo posebno služila onim, ki se zanimajo za sodobno Bolgarijo.

—t V Knjižarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru dobite vse pisarniške potrebščine za šolo in dom; knjige za šolanje svojih otrok; učila za vse šole; knjige znanstvene in leposlovne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znanke; merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo; papir »Jasnit« za kopiranje načrtov in skic. — V tiskarni se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela od najnavadnejšega pa vse do najbolj finega večbarvnega tiska. — V knjigovoznici se vežejo knjige, brošure in izdelujejo najfinejša in tudi preprosta knjigoveška dela.

KUPUJTE PRI TVRDKAH,

KI OGLASUJEJO

V NASEM LISTU

KEMIČNA ČISTILNICA usakovrstnih oblek

Parno likanje

Pralnica, svetlolikalnica

ŠIMENC

Kolodvorska ulica 8

Sprejemališče v Franciškanski pasaži